

VATTENTJÄNSTPLAN FÖR MALMÖ

Samrådsredogörelse

April 2025

Innehåll

FÖRTECKNING ÖVER INKOMNA REMISSYTTRANDE, RESERVATIONER OCH SÄRSKILDA YTTRANDE	3
SAMRÅDSREDOGÖRELSE – VATTENTJÄNSTPLAN FÖR MALMÖ	3
RESERVATIONER OCH SÄRSKILDA YTTRANDE	9
YTTRANDE I SIN HELHET	10
BILAGA 2. SÄNDLISTA FÖR REMISSUTSKICK.....	21

FÖRTECKNING ÖVER INKOMNA REMISSYTTRANDE, RESERVATIONER OCH SÄRSKILDA YTTRANDE

Malmö stad

Miljönämnden

Servicenämnden

Stadsbyggnadsnämnden

Stadskontoret

Kommunala bolag, kontor mfl

VASYD

Sydvatten

Statliga verk och myndigheter, nätverk och institut

Länsstyrelsen Skåne

Region Skåne

Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns
vattendistrikt

Skånska kommuner

Burlövs kommun

Svedala kommun

Vellinge kommun

Fastighetsägare

Fastighetsägare till Sallerup 180:71

Fastighetsägare till Naffentorp 13:5

SAMRÅDSREDOGÖRELSE – Vattentjänstplan för Malmö

Planens innehåll

Enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster ska det finnas en vattentjänstplan, antagen av kommunfullmäktige i varje kommun. Kommunfullmäktige ska minst vart fjärde år pröva om vattentjänstplanen är aktuell med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster. Vattentjänstplanen är ett vägledande dokument som beskriver nuläge och behov samt antagna strategier kopplade till dag- och skyfallshantering. Vattentjänstplanen innehåller således inga nya beslut. Aktuell vattentjänstplanen har inte bedömts ha någon betydande miljöpåverkan.

I vattentjänstplanen beskrivs bland annat åtgärder för att:

- skapa säker tillgång till dricksvatten av god kvalitet
- skapa säker distribution av dricksvatten
- uppfylla dagens, och kända framtida, krav på rening av spillvatten
- säkerställa kapacitet för tätortsutbyggnad
- minska föroreningsbelastning på hav och vattendrag via dagvattnet
- den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall

Vattentjänstplanen kommer att utgöra ett kunskapsunderlag till nästkommande översiktsplan samtidigt som den, inom vissa frågeställningar bidrar med en ökad detaljeringsgrad av den gällande översiktsplanen. Vattentjänstplanens tidsperspektiv är tolv år, men vissa åtgärder har en längre genomförandetid.

Genomförande av remissen

Förslag till *Vattentjänstplan för Malmö* har varit på remiss under perioden 6 december 2024 till 7 februari 2025. Remisshandlingarna fanns under remissperioden tillgängliga i sin helhet på kommunens hemsida. Möjlighet gavs att lämna skriftliga synpunkter antingen digitalt eller via post. Under perioden hölls en fysisk och en digital informationsträff med möjlighet för myndigheter, organisationer och allmänheten att delta. Remissförslaget remitterades enligt sändlista (bilaga 2), varav cirka 100 fastighetsägare, 14 yttranden inkom. I denna samrådsredogörelse refereras och kommenteras framförda synpunkter och invändningar. Samtliga yttranden återges i sin helhet i bilaga 1.

Fortsatt process

Synpunkterna som inkommit under remissen bidrar till att förbättra planen inför framtagandet av granskningsversionen. De har bidragit till att exempelvis identifiera frågor, oklarheter och målkonflikter som behöver bearbetas eller förtydliga, beroende på vad det gäller. Inför granskningen av *Vattentjänstplan för Malmö* justeras materialet i enlighet med samrådsredogörelsen. Planerat antagande av vattentjänstplanen är i slutet av år 2025 i kommunfullmäktige. Strategin ska, där så är aktuellt, införlivas i översiktsplanen. Vidare bedöms planens antagande kunna möjliggöra en inaktualisering av *Skyfallsplan för Malmö* (KS 2017) samt *Dagvattenpolicy för Malmö* (IN, SBN samt Räddningsnämnden 2000).

Övergripande justeringar i Vattentjänstplan för Malmö efter remissen

Utifrån inkomna remissyttranden föreslås följande övergripande justeringar i *Vattentjänstplan för Malmö* inför granskningen, enligt följande:

- Smärre uppdateringar, kompletteringar och förtydliganden i texter.
- Mer utförlig beskrivning av den befintliga allmänna VA-anläggningens status.
- Beskrivning av hur VA SYD styrs och relationen mellan kommun och VA SYD
- Förtydligande om hur VA-anläggningen ska klimatanpassas

Avståenden och inget att erinra

Svedala kommun och Stadskontoret, Malmö stad avstår från att lämna yttranden. **Sydvatten** svarar att de getts möjlighet att bidra under framtagandet och inte har några ytterligare synpunkter.

Sammanfattning av inkomna synpunkter

Malmö stad

Miljönämnden, ser positivt på planen och menar den visar på ett behov av att etablera ett stadigvarande, stadsövergripande arbete med strategisk vattenplanering. Miljönämnden poängterar att ansvaret för att initiera och genomföra en utredning gällande Malmö stads koloniområde åligger fastighets- och gatukontoret i rollen som fastighetsägare. Vidare lyfter miljönämnden att även Toarps Ekobys dricksvattenanläggnings bör beskrivas. Miljönämnden anser att planens skrivning om att Bolmen ska bli huvuddricksvattentäkt behöver utvecklas. Gällande ledningsnätet önskar miljönämnden högre konkretion för att kunna utläsa prioriterade områden och vad som kan tänkas åtgärdas inom planperioden. Gällande strategier för dagvatten- och skyfallshantering menar miljönämnden att överblick av arbetets fortskridande blir svårt när uppföljningen av strategierna inte sker samlat i vattentjänstplanen. Vidare hade miljönämnden önskat att strategierna snarare var kopplat till övriga delar av vattentjänstplanen än upprepning av beslut i andra dokument. Miljönämnden saknar en åtgärd som handlar om utredning av klimatförändringarnas risker och riskernas påverkan på VA-

systemen samt klimatanpassningsåtgärdernas påverkan på VA-systemen. Miljönämnden saknar även åtgärd som utreder effekt på miljökvalitetsnormerna för vatten. Slutligen önskar miljönämnden en referenslista över dokument som det hänvisas till i vattentjänstplanen.

Fastighets- och gatukontorets kommentar:

Beskrivningen av VA-anläggningens status har konkretiserats ytterligare i granskningsversionen av vattentjänstplanen. Fastighets- och gatukontorets ombyggnad av gator inom ramen för Storstadspaketet och förtätning av bebyggelse innebär att VA SYDs förnyelse av ledningsnätet till största delen kommer att vara direkt kopplat till dessa. Vattentjänstplanens syfte är att på ett övergripande plan visa på vilka större åtgärder som krävs för att även i framtiden tillhandahålla vattentjänster utifrån behovet av skydd av människors hälsa och miljön. Den detaljeringsnivå som presenteras för åtgärderna har bedömts vara lämplig utifrån syftet med planen. Eftersom VA-anläggningarna är säkerhetsklassade medför även det begränsningar gällande möjlig/lämplig detaljeringsgrad. Ansvar för respektive åtgärd finns utpekat övergripande. Tidplan för åtgärderna bedöms inte lämplig att skriva ut eftersom tidplaner för VA SYDs åtgärder inte kan bestämmas av kommunfullmäktige i Malmö stad utan beslutas inom ramen för VA SYDs styrning enligt förbundsordningen.

Att göra Bolmen till huvudvattentäkt är ett led i Sydvattens arbete med att öka redundansen för att leverera vatten till ägarkommunerna. Det innebär en minskad risk för leveransavbrott. Bolmen har en högre kvalitet på råvattnet och vattnet därifrån är en mer hållbar resurs. Vomb ska kvarstå som en reservvattentäkt. Detta har förtydligats i granskningsversionen av vattentjänstplanen.

Kontinuitetsarbetet är en prioriterad fråga för VA SYD, vilket även omfattar klimatanpassning. Den allmänna VA-anläggningen är en samhällsviktig verksamhet och VA SYD arbetar med att identifiera behov av åtgärder och genomföra dessa, så den allmänna VA-anläggningen ska fortsätta fungera även vid olika typer av störningar, till exempel skyfall. Vissa av dessa åtgärder behöver genomföras på själva VA-anläggningen och vissa behöver utföras utanför, för att skydda viktiga delar av VA-anläggningen. Det bedöms inte lämpligt att mer ingående beskriva sårbara delar av VA-anläggningen i en offentlig handling. Däremot behöver det fortsätta finnas en diskussion mellan kommunen och VA SYD om åtgärder för att säkerställa tillgången till rent vatten och hantering av avlopp vid olika typer av störningar.

De redan beslutade strategierna för att hantera dagvatten och skyfall har sammanställts i vattentjänstplanen för att ge en överblick över gällande strategier. Eftersom strategierna/målen redan är beslutade finns möjlighet att följa upp dessa där besluten är fattade, det vill säga i översiktsplanen och miljöprogrammet.

Servicenämnden är positiv till förslaget till vattentjänstplan men önskar fördjupade resonemang om VA-anläggningens livslängd i förhållande till förnyelsetakten inklusive uppgifter om kostnader. Vidare önskar servicenämnden att kommande nödvattenplan återspeglas i vattentjänstplanen. Därutöver lämnar nämnden ett antal förslag på smärre textjusteringar.

Fastighets- och gatukontorets kommentar: Beskrivningen av VA-anläggningens status har konkretiserats ytterligare i granskningsversionen av vattentjänstplanen. Förnyelsen av ledningsnätet under planperioden kommer i huvudsak att anpassas efter Fastighets- och gatukontorets ombyggnad av gator inom ramen för Storstadspaketet samt efter tillkommande bebyggelse. VA SYDs budget för åtgärder inom Malmö stad samt VA SYDs bemanning innebär att det finns mycket begränsade möjligheter för förnyelse som går utöver de åtgärder som följer på

Storstadspaketet och förtätning av bebyggelse. Handlingar, likt nödvattenplanen, som färdigställs efter vattentjänstplanens antagande kan mycket väl ha en plats i kommande vattentjänstplan men påverkar ej aktuella vattentjänstplanen.

Stadsbyggnadsnämnden, Malmö stad, ställer sig i huvudsak positiv till förslaget till vattentjänstplan men har svårt att utläsa planens syfte utöver att uppfylla lagkrav. Nämnden har svårt att utläsa vad som redan är beslutat och vilka ytterligare beslut som behöver tas i framtiden. Vidare kan inte angelägenhetsgraden eller intressekonflikter av föreslagna åtgärder utläsas. Vidare saknar stadsbyggnadsnämnden redovisning av konsekvenser på kommunens organisation och ekonomi samt den fysiska stadsmiljön.

Fastighets- och gatukontorets kommentar: Fastighets- och gatukontoret tackar för synpunkten och har förtydligat att vattentjänstplanen enligt Lag om allmänna vattentjänster ska innehålla "kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses" samt "kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall". Vidare har det förtydligats att huvudsyftet med Malmös stads vattentjänstplan är att uppfylla lagkraven på en vattentjänstplan genom att den innehåller en bedömning av behov av VA-utbyggnad, en beskrivning av nuläge och behov av åtgärder inom den befintliga VA-anläggningen. Därutöver har planen syftet att samla stadens strategier för hantering av skyfall och dagvatten. En vattentjänstplan ska i likhet med en översiktsplan vara vägledande, men inte bindande.

Planens syfte är inte att beskriva vad som faktiskt är beslutat i nuläget och vilka ytterligare beslut som behöver tas i framtiden på olika nivåer i organisationerna. Beslut om åtgärder på den allmänna VA-anläggningen tas inom ramen för VA SYDs politiska styrning. Åtgärderna genomförs inom ramen för VA SYDs investeringsbudget för Malmö och prioriteras efter angelägenhetsgrad. Planens syfte är inte heller att beskriva vilka konsekvenser åtgärderna kan innebära. Även om detta är relevant information att dela mellan kommunens förvaltningar så är planen inte rätt plats för det. Däremot är det önskvärt med en tätare dialog mellan kommunens tekniska förvaltningar och VA SYD.

Kommunala bolag, kontor mfl

VASYD menar att Malmös vattentjänstplan är en väl sammanfattad beskrivning av nuläget och för framtida behov. Läsbarheten av kapitel 2 hade ökat med kartor som visar VA-systemet i stora drag. VASYD ser en risk med att samla strategier för dagvatten och skyfall från framför allt översiktsplanen i vattentjänstplanen. Risker är kopplade till hantering av de fall då strategier ändras i den plan de är beslutade i. Vidare menar VASYD att det är otydligt vilka strategier som är riktade till olika aktörer och önskar ökad tydlighet kring eventuella krav på anpassning av anläggningen respektive vad som behöver hanteras av kommun eller fastighetsägare.

Fastighets- och gatukontorets kommentar: Fastighets- och gatukontoret välkomnar synpunkterna men menar att den helhetsbild som samlandet av strategierna medför övervinner eventuell risk med uppdatering av strategierna. Förvaltningen gör bedömningen att synpunkten rörande ökad tydlighet av strategierna behöver riktas till kommande uppdatering av dokument där strategierna är beslutade (tex översiktsplanen).

Statliga verk och myndigheter, nätverk och institut

Länsstyrelsen Skåne anser att vattentjänstplanen behöver kompletteras med; tidplan för behovsutredning för VA-utbyggnadsområden, uppgift om översiktsplanen kommer att ändras om det inte går att säkra vattentjänsterna inom översiktsplanens tidsram, detaljerad beskrivning av dricksvatten och framtidens behov, tidsatta åtgärder för att säkra vattentjänsterna vid skyfall alternativt hänvisning till relevanta dokument. Länsstyrelsen framför även att det bör framgå vid kommunfullmäktiges beslut om vattentjänstplanen att planen bör vara styrande för de beslut som faller inom VA huvudmannens åtaganden. Vidare önskar Länsstyrelsen ett förtydligande gällande kopplingen till översiktsplanen och planarbete och då i synnerhet om kapaciteten i VA-anläggningen blir en begränsning i översiktsarbetet. Länsstyrelsen menar att nya VA-anläggningar behöver ta höjd för framtida klimatförändringar som kan inträffa under anläggningarnas livslängd. Länsstyrelsen hade även önskat en beskrivning och prioritering av de VA-anläggningar som har störst behov av åtgärder för att hantera skyfall. Slutligen önskar Länsstyrelsen ett tydligare underlag för behovsbedömning av utvidgning av verksamhetsområdet samt en tidplan för utbyggnaden.

Fastighets- och gatukontoret kommentar: Beskrivningen av VA-anläggningens status har konkretiserats ytterligare i granskningsversionen av vattentjänstplanen. Förnyelsen av ledningsnätet under planperioden kommer i huvudsak att anpassas efter Fastighets- och gatukontorets ombyggnad av gator inom ramen för Storstadspaketet samt efter tillkommande bebyggelse. VA SYDs budget för åtgärder inom Malmö stad samt VA SYDs bemanning innebär att det finns mycket begränsade möjligheter för förnyelse som går utöver de åtgärder som följer på Storstadspaketet och förtätning av bebyggelse. Det går i nuläget inte att peka ut något enskilt av stadens planerade utbyggnads- eller förtätningsområden där den allmänna VA-anläggningen är begränsande. Men det krävs en nära och tät dialog mellan staden och VA SYD för att säkerställa att den allmänna VA-anläggningen har kapacitet för att hantera tillkommande bebyggelse och befolkning. Slutligen är översiktsplanen ett planberedande redskap och ska inte kopplas till konkreta exploateringsprojekt.

VA SYDs åtaganden kan inte bestämmas av kommunfullmäktige i Malmö stad utan beslutas inom ramen för VA SYDs styrning enligt förbundsordningen. Vidare är vattentjänstplanen endast ett vägledande dokument. Sammantaget gör detta att vattentjänstplanen inte är lämplig att vara styrande för beslut som rör VA SYD.

Det går inte att besluta om en ändring av översiktsplanen genom en skrivning i vattentjänstplanen. Behovet av en ändring av översiktsplan sker när översiktsplanen aktualiseras.

Prioritering av skyfallsåtgärder för att säkerställa den allmänna VA-anläggningens funktionalitet ingår i det löpande kontinuitetsarbetet. Det kan innebära både mindre åtgärder, t.ex. att flytta elinstallationer, som mer omfattande åtgärder.

Det är bara koloniområdena som ska utredas. Övriga områden är antingen redan bedömda eller ska följas upp. Inför ett kommunfullmäktigebeslut rörande eventuell utvidgning av verksamhetsområdet kommer en detaljerad och mer utförlig bedömning att genomföras.

Region Skåne, Regionala utvecklingsnämnden, ser positivt på Malmö stads arbete med framtagandet av vattentjänstplanen och lyfter att ett långsiktigt perspektiv gällande vattenförsörjande infrastruktur har betydelse för hela Skånes attraktions- och motståndskraft. Region Skåne önskar ett utvecklande av avrinningsområdesperspektivet samt förtydligande av åtgärder som krävs för att nå miljö kvalitetsnormerna för vatten i planen.

Fastighets- och gatukontoret kommentar: Planens syfte enligt Lagen om allmänna vattentjänster är inte att ta ett helhetsgrepp på hela avrinningsområden. Samverkan kring vattenförsörjning inom ramen för kommunernas ansvar enligt Lag om allmänna vattentjänster sker genom Sydwater AB. När det gäller vattenförsörjning utöver allmänna vattentjänster så ska det inte beskrivas i vattentjänstplanen. I planen beskrivs åtgärder för att klara miljö kvalitetsnormer genom rening av dagvatten. Vidare förtydligas att åtgärdsplan (med syfte att kunna följa MKN vatten) i enlighet med Vattenmyndighetens kommunåtgärd 5 ska tas fram inom Malmö stad.

Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt (Länsstyrelsen i Kalmar Län), konstaterar att vattentjänstplanen innehåller bra information som kommer hjälpa Malmö stad i kommande arbete. Vidare anser vattenmyndigheten att det är positivt att Malmö stad väljer att samla ytterligare (utöver lagkrav) VA- och nederbördsrelaterade frågor i planen. Vattenmyndigheten önskar resonemang kring prioritering mellan kostnader för förnyat ledningsnät och risk för störning på samhället. Vattenmyndigheten upplyser om att miljökonsekvensnormerna (MKN) för vatten normalt ska vara uppfyllda senast 2027 och anser därför att plan kopplad till detta behöver preciseras närmare. Vidare lyfter Vattenmyndigheten kommunåtgärd 5 i Åtgärdsprogram 2022-2027 för Södra Östersjön. Kommunåtgärd 5 anger att kommunerna ska upprätta en VA-plan samt genomföra åtgärder i enlighet med planen så att miljö kvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Vattenmyndigheten påtalar att integration av VA-plan med annat plandokument, tex översiktsplan eller vattentjänstplan är möjlig och bör leda till samordningsvinster. Ett generellt större fokus på miljö kvalitetsnormerna och hur planen påverkar dessa är något som vattenmyndigheten efterfrågar.

Fastighets- och gatukontorets kommentar: Eftersatt förnyelse av ledningsnätet för avlopp kan innebära störningar på miljön genom att orenat avloppsvatten bräddas vid kraftiga regn. Det kan också innebära källaröversvämningar i enskilda fastigheter. Men eftersatt förnyelse har relativt begränsade effekter på samhället i stort. För att inte öka risken för översvämningar krävs att förnyelsetakten ökar. I planen beskrivs åtgärder för att klara miljö kvalitetsnormer genom rening av dagvatten. Vidare förtydligas att åtgärdsplan (med syfte att kunna följa MKN vatten) i enlighet med Vattenmyndighetens kommunåtgärd 5 ska tas fram inom Malmö stad.

Skånska kommuner

Burlövs kommun påtalar vikten av fortsatt dialog inom projekt som MAXIMA men även detaljplanarbeten under vattentjänstplanens planperiod. Vidare lyfter kommunen vikten av att samverka kring klimatförändringar. Sammanfattningsvis anser Burlövs kommun att remissförslaget innehåller många väl avvägda och tydliga strategier.

Fastighets- och gatukontoret kommentar. Fastighets- och gatukontoret noterar detta ser fram emot en fortsatt god mellankommunal samverkan.

Vellinge kommun framför att vattentjänstplanen beskriver det övergripande arbetet i Malmö på ett bra sätt och önskar en fortsatt god samverkan med Malmö stad. Kommunen poängterar att det är av stor vikt att transiteringen av dricksvatten till Vellinge inte påverkas av att Malmö växer.

Fastighets- och gatukontoret kommentar. Fastighets- och gatukontoret noterar detta och har förtydligat vattentjänstplanen gällande transiteringen.

Fastighetsägare

Fastighetsägare till Naffentorp 13:5 (Naffentorpsvägen 99) är kritisk till att vattentjänstplanen medför stora kostnader för de boende utmed Naffentorpsvägen. Vidare har fastighetsägaren synpunkter på kommunens utbyggnadsplaner samt på närmiljön.

Fastighets- och gatukontoret kommentar: Fastigheten har fått ett brev om vattentjänstplanen skickat till sig eftersom den ligger inom ett så kallat ”uppföljningsområde” (se vattentjänstplanen för närmare beskrivning). Vilka fastigheter som ligger inom dessa områden har bedömts översiktligt i planen. Om det anses finnas en kommunal skyldighet att ordna allmänna vattentjänster görs en mer detaljerad bedömning. I dagsläget finns ingen sådan skyldighet. Aktuell vattentjänstplan innebär därför inga kostnader för fastighetsägaren. Felanmälan och synpunkter på stadsmiljön kan lämnas via Malmö stads hemsida alternativt till Malmö stads kundtjänst. Aktuell plan hanterar inte den typen av synpunkter. Inte heller synpunkter på översikts- eller detaljplaner hanteras i aktuell plan. När det gäller kommunens utbyggnadsplaner så redovisas det bäst i översiktsplanen. Där görs avväganden hur marken ska användas på kort och lång sikt.

Fastighetsägare till Sallerup 180:71 (Sallerups Byväg 4) önskar anslutning till kommunalt avlopp men ej kommunalt dricksvatten eftersom egna brunnen har god kvalitet.

Fastighets- och gatukontoret kommentar: Den aktuella fastigheten kommer att ligga utanför det föreslagna verksamhetsområdet för dricksvatten, men innanför föreslaget område för spillvatten. Det kommer att finnas möjlighet för fastighetsägaren att frivilligt ansluta sig till vattenförsörjning.

RESERVATIONER OCH SÄRSKILDA YTTRANDE

Inga reservationer eller särskilda yttranden har lämnats in.

YTTRANDE I SIN HELHET

Miljönämnden

Miljönämnden ser flera beröringspunkter med nämndens olika uppdrag och menar att planen visar på ett behov av att etablera ett stadigvarande stadsövergripande arbete med strategisk vattenplanering. Ett sådant arbete behöver innefatta kommunens samtliga roller och kan samla all vattenplanering för ett effektivt, integrerat och sammanhållet arbetssätt.

Bedömning av behovet av allmänna vattentjänster

Miljönämnden är enig med den bedömning av behovet av allmänna vattentjänster som beskrivs i planen men vill poängtera att ansvaret för att initiera och genomföra en utredning gällande stadens koloniområden ligger på fastighetsägaren och verksamhetsutövaren, i detta fall fastighets- och gatukontoret. Miljöförvaltningen kan dock vara behjälplig i utredningsarbetet.

När det gäller behovet av allmänna vattentjänster och Toarps Ekoby så nämns endast deras enskilda avloppsanläggning men inte deras vattenanläggning. Miljönämnden menar att även vattenanläggningens status och eventuella framtida behov behöver beskrivas.

Den allmänna VA-anläggningen

Miljönämnden anser att planens beskrivning av VA-anläggningen gällande dricksvatten behöver kompletteras. Skrivningen om att Bolmen ska bli Malmös primära råvattentäkt varvid Vombsjön blir en reservvattentäkt behöver utvecklas. För förståelsen av en sådan förändring behövs en analys om vad innebörden blir för Malmö framåt.

Miljönämnden delar synen gällande utmaningar och behov för avloppsreningsverken och följer dessa processer genom ordinarie tillsynsarbete. För ledningsnätet och de öppna dagvattensystemen önskar miljönämnden en högre grad av konkretion för att förstå vilka områden som är mest prioriterade och rimligen kommer kunna åtgärdas inom ramen för planens tidshorisont. Nuvarande formuleringar av flera åtgärder ger väldigt lite vägledning om hur långt arbetet förväntas komma under planperioden och är därmed svåra att följa upp.

Strategier för dagvatten- och skyfallshantering

För delområde 3 anges att syftet är att samla stadens strategier för dagvatten- och skyfallshantering i ett dokument men samtidigt hänvisas läsaren till de olika styrdokumenterna för att veta hur strategierna ska följas upp. Miljönämnden tolkar det som att de olika dokumenten gäller parallellt, inklusive skyfallsplan och dagvattenstrategi, och menar att det blir svårt att få en överblick av hur arbetet fortgår om uppföljningen inte sker samlat. Det hade också varit önskvärt att strategierna i del tre tydligare förhöll sig till de övriga delarna av planen, snarare än att vara en upprepning av tidigare beslut, för att få en samlad bild av åtgärdsbehovet. Det anges inte heller vilken instans i kommunen som är ansvarig för dessa åtgärder.

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Miljönämnden är enig med planens bedömning om att den inte medför någon betydande miljöpåverkan.

Generella synpunkter

I planens inledning poängteras vikten av att utreda klimatförändringarnas risker och riskernas påverkan på VA-systemen, såväl som framtida klimatanpassningars påverkan, till kommande aktualisering av vattentjänstplanen. Miljönämnden är enig i den bedömningen men kan inte se att en sådan utredning står i någon åtgärdslista eller försetts med ansvarig instans och menar att det behöver framgå.

Arbetet bör vara högt prioriterat för att säkerställa VA-anläggningens funktion framåt och skapa nödvändig beredskap.

Planen beskriver inte kopplingen till, eller effekterna på, miljö kvalitetsnormerna för vatten och miljö nämnden menar att ett det är av stor vikt att ett sådant arbete initieras. Detta bör om inget annat framgå som en åtgärd i planen.

Planen hänvisar till en rad fördjupande dokument inom de olika delområdena men det vore önskvärt om dessa sammanställdes i en referenslista för bättre överblick och korrekta referenser.

Servicenämnden

Servicenämnden är positiv till förslaget till vattentjänstplan. Nedan redovisas nämndens synpunkter på förslaget.

Inledning, sid 8-10. Kartorna med utbyggnadsområdena skulle kunna placeras tillsammans med de texter om utbyggnadsområdena som finns i Del 1.

VA-anläggningens återstående livslängd och kapacitet, sid 12. Att diskutera underhållsbehov m.m. när anläggningen bedöms ha nått sin tekniska livslängd bör mana till eftertanke om hur denna fråga skall hanteras framöver.

Den allmänna VA-anläggningen, sid 19. Att ha en förnyelsetakt som är dubbelt så lång som den beräknade genomsnittliga livslängden tyder på ett behov av översyn av underlagen till arbetet.

Avlopp – avledning, sid 25. Dokumentet skulle kunna kompletteras med resonemang kring om det finns alternativ till utbyte av vissa ledningar för att ”köpa” tid för en längre planeringshorisont, exempelvis relining eller motsvarande.

Dokumentet anger att det bland annat finns 60 mil spillvattenledningar. I anslutning till denna och liknande uppgifter skulle det kunna finnas någon form av ekonomisk redovisning. Förslagsvis i form av ytterligare en faktaruta med indexår, kostnader per meter, förnyelsetakt med mera. Dokumentet nämner samhällsekonomiskt perspektiv (sid 12) och bör därmed också uppmärksamma vilka betydande belopp som måste avsättas.

Dricksvatten, sid 31. Malmö stad genomförde i september 2024 en nödvattenövning. Nödvatten är dricksvatten som distribueras på ett annat sätt än genom det ordinarie ledningsnätet. I nödvattenövningen hade servicenämndens verksamhet kommunteknik en viktig roll i distribueringen. Lärdomar från övningen ska resultera i en nödvattenplan som stadskontoret har för avsikt att ta fram. Servicenämnden anser att när nödvattenplanen är på plats bör den återspeglas även i vattentjänstplanen.

Öppna dagvattenanläggningar, sid 32. Risk för igensättning/översvämning gäller även för vattnets väg från gator och vägar med vegetation/gräs vid sidorna som inte klipps.

Del 3. Strategier för dagvatten- och skyfallshantering / Skyfallshantering, sid 36. Vid bygglovshantering är det även av stor vikt att inte vattenkänsliga tekniska utrymmen (elcentral, ventilationsaggregat m.m.) hänvisas till källarutrymmen eller motsvarande.

Stadsbyggnadsnämnden

Stadsbyggnadsnämnden ställer sig i huvudsak positiv till vad som redovisas i förslaget till vattentjänstplan för Malmö. Nämnden vill dock framföra följande synpunkter som bör beaktas i det fortsatta arbetet.

Nämnden finner förslaget till vattentjänstplan ostrukturerat och otydligt vilket gör det svårt att utläsa planens syfte, utöver att uppfylla lagens krav.

I planen beskrivs identifierade behov av åtgärder som ska genomföras av Malmö stad, VA Syd och Sydsvatten. I förslagets sammanfattning anges att åtgärder redan har beslutats inom respektive organisation och att vattentjänstplanen inte innehåller några nya beslut. Samtidigt redovisas i planen kommunens långsiktiga planering för dricksvatten, avlopp, dagvatten och anpassning för skyfall. Därtill anges att åtgärder ska prioriteras inom ramen för VA Syds investeringsbudget. Det är enligt nämndens uppfattning svårt att utifrån förslaget utläsa vad som faktiskt är beslutat i nuläget och vilka ytterligare beslut som behöver tas i framtiden på olika nivåer i organisationerna.

Det går inte av förslaget att utläsa åtgärdernas angelägenhetsgrad. Därtill framgår det inte tydligt av planen om det finns intressekonflikter eller motstridiga mål inom stads- och samhällsplaneringen som skulle kunna försvåra genomförandet av åtgärderna eller där prioriteringar kan behöva göras. Det framgår inte heller tydligt av förslaget vilka konsekvenser åtgärderna kan innebära, exempelvis kommunalekonomiskt eller ur ett planeringsperspektiv, till exempel avseende behov av samordning av organisationernas planering och åtgärder. Stadsbyggnadsnämnden saknar även konsekvensbeskrivningar för den fysiska stadsmiljön.

Det vore enligt stadsbyggnadsnämndens uppfattning önskvärt att planen i sin slutliga version fick en mer klargörande disposition och tydligare redovisning av planens syfte, behov av prioriteringar och konsekvenser för den kommunala organisationen och staden som helhet.

Kommunala bolag, kontor mfl

VASYD

Malmös vattentjänstplan är en väl sammanfattad beskrivning av nuläget för den befintliga anläggningen och de större behoven som finns på åtgärder. För att göra läsbarheten ännu bättre skulle kartor som visar de stora dragen i VA-systemet kunna läggas till i kapitel 2.

Förutom att uppfylla lagkravet på vattentjänstplanens innehåll har Malmö stad ambitionen att samla alla strategier för dagvatten- och skyfallshantering som beslutats av kommunen i andra planer och program. Det är nästan uteslutande strategier i kommunens översiktsplan och miljöprogram som tas upp, i varje fall utifrån vad som kan läsas ut av planen. Det finns en del frågetecken kring detta grepp. Det är oklart vad som händer om strategierna ändras i den plan där de är beslutade, till exempel översiktsplanen. För att inte skapa osäkerhet i vad som gäller kan det vara lämpligare att skriva vilka planer som innehåller strategier för dagvatten- och skyfallshantering men inte skriva ut alla strategierna i vattentjänstplanen. Det är även otydligt vilka strategier som är riktade till olika aktörer, till exempel VA-huvudmannen. Om strategierna ska finnas med skulle detta behöva förtydligas. Det handlar framför allt om att särskilja vilket krav som finns på anpassning av VA-anläggningen (dagvatten) och vad som behöver hanteras av kommunen eller fastighetsägare (skyfall).

I övrigt har VA SYD inga synpunkter på Malmös vattentjänstplan.

Statliga verk och myndigheter, nätverk och institut

Länsstyrelsen Skåne

Sammanfattning

Länsstyrelsen Skåne anser att vattentjänstplanen är välskriven. Det är positivt att vattentjänstplanen tagits fram i samverkan och förankrats i en arbetsgrupp bestående av en bred sammansättning av kommunens förvaltningar och bolag. Det har blivit tydligt att många frågor behöver hanteras för att säkerställa vattentjänster i de kommande åren. Länsstyrelsen efterfrågar därför att vattentjänstplanen kan vara mera specifik riktad mot de problem Malmö kommun står inför och med mera fokus på åtgärder.

Länsstyrelsen hade gärna sett ett förtydligande vad gäller ansvarsfördelningen. När kommunfullmäktige beslutar om vattentjänstplanen bör det framgå att beslut i vattentjänstplanen bör vara styrande för de beslut som faller inom VA huvudmannens åtaganden.

Följande har vi noterat kan behöva arbetas in i vattentjänstplanen:

- Tidsplan och underlag för behovsutredningen för VA-utbyggnadsområden (befintlig bebyggelse).
- Det framgår inte om översiktsplanen kommer att ändras om det inte går att säkra vattentjänsterna inom den tidsram som finns för översiktsplanen.
- Mera detaljerat beskrivning av dricksvatten och framtidens behov.
- Tidsatta åtgärder för att säkra vattentjänsterna vid skyfall eller hänvisningar till dokument där det finns mera tydligt Information om det finns andra dokument det kan vara relevant att hänvisa till.

Allmänna synpunkter

Av dokumentet framgår att åtgärder som ska genomföras av VA syd beslutas av VA syd och att åtgärder som ska genomföras av Malmö stad beslutas i berörd nämnd.

Denna rollfördelning innebär en viss otydlighet vilket berör externa aktörer såsom myndigheter vid tillsyn och fastighetsägare som är beroende av åtgärder. Länsstyrelsen bedömer att det finns juridiska oklarheter, exempelvis när det gäller ansvar för översvämning, där det finns tolkningsutrymme i hur vattentjänstplanen beskriver ansvarsfördelningen. Den uppdelning av ansvar som vattentjänstplanen redovisar innebär därför en osäkerhet både när det gäller vem tillsyn ska riktas till och när problem uppstår för enskilda fastighetsägare.

Då kommunfullmäktige beslutar om vattentjänstplanen bör det framgå att beslut i vattentjänstplanen bör vara styrande för de beslut som faller inom VA huvudmannens åtaganden.

Miljöbedömning

Det framgår av bilaga till vattentjänstplanen att Malmö kommun har undersökt enligt § 5 i Miljöbedömningsförordningen om planen medför betydande miljöpåverkan.

Bedömningen är att vattentjänstplanen inte medför någon betydande miljöpåverkan med det underlag som finns i den nuvarande plan. Länsstyrelsen har inte omedelbart något att tillägga annat än att det är viktigt att kommunen fortsätter använda underlaget vid uppdatering av vattentjänstplanen.

Översiktsplan och detaljplanering

Det bör i vattentjänstplanen för Malmö kommun förtydligas hur det är en koppling till kommunens översiktsplan och planarbete. Det bör framgå hur de båda processerna är tänkta att koordineras.

Text så framgår det att verksamhetsområdet för den allmänna Va-anläggningen kommer att utökas i Malmös ytterkanter i takt med att översiktsplanen förverkligas på dessa platser. Vad om det inte finns kapacitet i ledningsnätet eller på reningsverken ändras då översiktsplanen? Kapaciteten i va-

anläggningen bliver en begränsning i översiktsarbetet vilket inte framgår tydligt av vattentjänstplanen.

Dricksvatten

Det finns en övergripande beskrivning av dricksvattnet till kommunen, som inkluderar Sydvatten och VA SYD:s arbete med dricksvattenproduktion samt distributionen. Länsstyrelsen anser att det är positivt att det arbetas för att bland annat säkra vattenkvaliteten, skapa ett robust system och en minskad vattenanvändning. För kommunens långsiktiga planering kan angivna åtgärder för dricksvatten behöva specificeras närmare och tidsättas. Som exempelvis vad det innebär att säkra kvaliteten på befintliga råvattentäkter och när detta planeras vara klart. Det inkluderar också i VA SYD:s arbete, när digitala vattenmätare ska ha installerats m.m. Följande kan vara relevant att få arbetet in i vattentjänstplanen för att ha som underlag eller länka till om informationen redan finns:

- Övergripande information om vattenförluster på ledningsnät.
- Hur stort det framtida dricksvattenbehovet beräknas bli i kommunen, sett till bland annat befolkningsprognosen och planerna på nya anslutningar till kommunalt vatten samt om befintliga vattentäkter kommer täcka behovet.
- Information om vilka vattenresurser som nyttjas (VA SYD:s nämns inte i planen), statusklassningar för vatten-förekomsterna, samt att nämna vattenskyddsområden för vattentäkterna.
- När det gäller påverkan kopplad till skyfall kan eventuell påverkan på vattenresurser som nyttjas för dricksvattenförsörjning inkluderas.
- Dokumentera arbete som behövs med dricksvatten-försörjning i kris och höjd beredskap, inklusive arbete med nödvattenplan.

Spillvatten

Ni bör skriva definitionen av avloppsvatten så som det framgår av miljöbalken. Avloppsvatten definieras i 9 kap. 2 § MB som: 1. spillvatten eller annan flytande orenlighet 2. vatten som använts för kylning 3. vatten som avleds för sådan avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för en viss eller vissa fastigheters räkning (dagvatten) 4. vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats.

Dagvatten

Av vattentjänstplanen framgår att ansvar för att hantera marköversvämningar i samband med kraftiga regn inte ligger på va-huvudmannen. Vattentjänstplanen motiverar detta ställnings-tagande utifrån Svenskt vattens publikation P110. Länsstyrelsen är medveten om denna praxis och att försäkringsbolag generellt accepterar dessa kriterier. Samtidigt är innebörden i en formulering på s 43 i prop. 2005/06/78 att det inte finns någon kvantitativ eller kvalitativ begränsning av Va huvudmannens tjänster för dag- och dränvatten och kylvatten. Formuleringen ovan hänvisar till ABVA. Länsstyrelsen bedömer sammantaget att rättsläget i nuläget inte är tydligt vad gäller va-huvudmannens ansvar avseende dagvattenmängder.

Skyfall

Vattentjänstplan ska innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Dokumentet redovisar tydligt de viktigaste riskerna för va-systemet i ett förändrat klimat. Av dokumentet framgår att kommunen bedömer att risken att va-anläggningarna påverkas av torka och stigande havsnivåer är liten under det kommande decenniet men att anläggningar på längre sikt kan behöva anpassas. Länsstyrelsen delar denna uppfattning men menar samtidigt att nya va-anläggningar som plane-

ras behöver ta höjd för framtida klimat-förändringar som direkt eller indirekt kan komma att påverka anläggningen vad gäller skyfall under dess förväntade livslängd. Läns-styrelsen bedömer vidare att kommunens strategier för dag-vatten- och skyfallshantering är väl beskrivna. Det hade också varit önskvärt om vattentjänstplanen även omfattade en beskrivning och prioritering av vatanläggningar som har störst behov av åtgärder för att hantera skyfall på liknande sätt som görs för utbyggnadsområden.

Utbyggnad i befintlig byggnation utanför verksamhetsområdet

Det framgår av planen att det finns ett behov av att utvidga verksamhetsområdet i befintlig bebyggelse enlighet med Lagen om allmänna vattentjänster i vissa områden. Det framgår inte vilket underlag som finns för behovsbedömningen utöver den text som står under bedömning i varje enskilt område. Det hade varit bra om det hade varit en matris för bedömningen. Det hade kunnat ligga som tex bilaga till planen.

Vad länsstyrelsen ser så saknas det också en tidsplan för utbyggnaden. Det är därför svårt för både fastighetsägare och myndigheter att yttra sig över den.

Samrådskrets

Det framgår av det inskickade missivet av vem utöver Länsstyrelsen som har fått ta del av samrådsunderlaget för vattentjänstplanen.

Information

Länsstyrelsens yttrande begränsar inte Länsstyrelsens möjligheter att framgent ställa krav enligt lag (SFS 2006:412) om allmänna vattentjänster om uppgifter framkommer eller omständigheter uppstår som föranleder sådana krav.

Region Skåne, Regionala utvecklingsnämnden,

Region Skåne ser positivt på Malmö stads arbete med att ta fram ett förslag till vattentjänstplan med inriktning på den långsiktiga vattenförsörjningen. Ett långsiktigt perspektiv gällande vattenförsörjande infrastruktur har betydelse för hela Skånes attraktions- och motståndskraft.

Vattentjänstplanen redogör för hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses långsiktigt och bygger på existerande strategier. En god och hållbar vattenförsörjning är en förutsättning för jordbrukets produktionsförmåga och ett konkurrenskraftigt näringsliv i Skåne men också för invårnarnas välbefinnande och hälsa. *Regionplan för Skåne 2022 2040* betonar vattnets betydelse genom exempelvis planeringsprinciperna *4.3i Planera för att säkra hela logistikkedjan från dricksvattentäkterna tills vattnet når vattenanvändarna* och *4.3ii verka för att få samtliga vattenanvändare att effektivisera sin vattenanvändning med målsättningen att mindre vatten ska räcka till fler personer.*

Vattnet sträcker sig ofta över administrativa gränser och en samverkan i beslut som berör planering av gemensamt vatten inom avrinningsområdena är positivt för Skånes hållbara utveckling, vilket stöds av planeringsprincip *3.6 i - Planera utifrån avrinningsområden.* Den mellankommunala samverkan mellan exempelvis kommuner, Region Skåne, vattenråd och myndigheter i det fortsatta arbetet med vattenförsörjningen skapar förutsättningar för en tydligare bild av vattenbalansen inom varje avrinningsområde. Region Skåne ser därför att avrinningsområdesperspektivet kan utvecklas i planen. Berörda aktörer behöver planera och samordna proaktivt uppströmsarbete utifrån avrinningsområden för att nå utpekade miljökvalitetsnormer. Regionplanen ska enligt *Vattenmyndighetens åtgärdsprogram för vatten 2022–2027* bidra till att miljökvalitetsnormer för yt- och grundvatten ska kunna följas. Idag uppnår ingen av vattenförekomsterna i Skåne en god status. Region Skåne ser det som värdefullt att Malmö vattentjänstplan belyser rening av dagvatten som en åtgärd för att främja en bättre

vattenstatus i recipienter, men anser att Malmö stad ytterligare kan förtydliga vilka åtgärder som krävs, exempelvis genom samverkan i uppströmsarbetet.

Vattentjänstplanen bör skapa förutsättningar för både en god och hållbar vattenförsörjning utifrån ett mellankommunalt och regionalt perspektiv. En växande befolkning, föråldrade system och pågående och kommande klimatförändringar innebär att fler kommer att behöva dela på minskande vattenresurser i Skåne och att behovet av självförsörjning ökar. Olika klimatscenarier kräver olika beredskap och samhällsplaneringen behöver därför ta hänsyn till flera möjliga utfall. Därmed är en ökad samverkan kring vattenförsörjningen av stor vikt för att kunna uppnå en hållbar vattenanvändning som bidrar till en resiliert samhällsutveckling.

Det kommer krävas en effektivisering av vattenanvändningen och ett helhetsperspektiv där cirkulära lösningar bidrar till att säkra framtidens vattenförsörjning i Skåne. Att planen lyfter återanvändning av spillvatten till jordbruket och återanvändning av dagvatten till bevattning ser Region Skåne därför som värdefullt. Återanvändningen skapar fler förutsättningar för att bättre kunna hushålla med vattenresurser under exempelvis varmare perioder när risken för vattenbrist ökar.

Region Skåne ser det som positivt att vattentjänstplanen lyfter vikten av att arbeta med fördröjningsytor i stadsmiljön för att avlasta ledningsnätet och minska konsekvenser i den byggda miljön. Det ligger i linje med regionplanens planeringsprincip 1.2 i - *Klimatanpassa den byggda miljön efter högre medeltemperaturer, värmeböljor, stigande hav och ökad nederbörd*. Det är vidare positivt att vattentjänstplanen framhäver kopplingen mellan grönstruktur och möjligheterna till god vattenkvalitet i stadsmiljön, vilket även bidrar till att ekologiska och rekreativa värden kan få ta plats i staden. Det ligger i linje med *Regionplan för Skåne 2022–2040* som betonar vikten av att säkerställa god tillgång, närbarhet och kvalitet på grönytor för bland annat vattenhantering och ekosystemtjänster.

Enheten för regional planering samordnar Region Skånes yttrande. Beslut fattas med stöd av regionala utvecklingsnämndens beslut 2023-02-17 § 19.

Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt (Länsstyrelsen i Kalmar Län)

Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt (nedan Vattenmyndigheten) har tagit emot förslag till vattentjänstplan för Malmö. Arbetet med vattentjänstplanen är en viktig del i det långsiktiga arbetet med kommunens vattenplanering och förebyggande arbete, t.ex. skydd mot översvämningar och för att förebygga vattenbrist.

Vattenmyndigheten konstaterar att Malmö stads vattentjänstplan innehåller mycket bra information och att arbetet som ligger till grund för vattentjänstplanen kommer att hjälpa Malmö stad i det kommande arbetet. Det är positivt att ni ser möjligheten att använda vattentjänstplan till att samla VA- och nederbördsrelaterade frågor i ett dokument. Genom att göra så minskar ni risken att få motstridiga plandokument i kommunen. Relevant information kommer också att bli enklare att hitta genom att den är samlad på detta sätt.

Nedan väljer vi att föreslå i yttrandet hur vattentjänstplanen kan utvecklas ytterligare så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas.

Vattenmyndigheten ser att del 3. Strategier för Strategier för dagvatten- och skyfallshantering sammanfattar redan beslutade strategier för dagvatten- och skyfallshantering från översiktsplan, skyfallsplan och miljöprogram. Ert syfte med detta är att samla stadens ambitioner i ett dokument. Vi ser detta som positivt för att få de olika delarna i de kommunala besluten att samverka. Den information som står i del 3 är som vi förstår redan beslutad även om den nu ytterligare en gång kommer att hanteras av kommunfullmäktige. Vattenmyndigheten vill ändå passa på att kommentera att det är bra att ni ställer krav på att miljökvalitetsnormerna för vatten ska följas vid olika åtgärder. Sedan de stora översvämningarna för drygt 10 år sedan känner vi till att ni vidtagit många åtgärder men vi ser ändå att mycket arbete återstår. Exempelvis skriver ni att 30 procent av ledningsnätet är kombinerade ledningar och ni anger att förnysetakten är 0,5 procent. Med den låga förnysetakten så kommer det dröja mycket länge innan t.ex. problemet med bräddningar är över.

I planen skriver ni:

Dagvattenledningar i befintliga områden är ofta byggda för att hantera mindre regnmängder än de ledningar som läggs idag. Kombinationen av att äldre dagvattenledningar byggdes med en lägre standard och framtidens kraftigare regn innebär att det oftare kommer att ske marköversvämningar, det vill säga att ledningsnätet är överfullt. Det finns inga lagkrav på att anpassa det befintliga ledningsnätet till dagens standard och framtidens kraftigare regn. Det är därför en fråga om hur kommunen väljer att prioritera mellan målen att minska störning på samhället och att begränsa utgifterna för förnyelse eller förbättring av ledningsnätet.

Vi kan inte se att planen för något resonemang kring dessa prioriteringar. När frågan ändå lyfts i planen tänker vi att ni skulle kunna utveckla detta till stöd för ert beslut om vattentjänstplan. I ert förslag framgår också att ni senast 2038 ska ta fram ”Åtgärdsplan för att uppnå MKN vatten”. Vattenmyndigheten vill upplysa om att tidpunkten för den planen behöver preciseras och MKN för vatten normalt ska vara uppfyllda senast 2027. Kommuner och andra myndigheter har skyldighet att se till att MKN för vatten följs.

Åtgärdsprogram 2022 - 2027 för Södra Östersjöns vattendistrikt

De VA-planer som ska tas fram enligt Vattenmyndighetens åtgärdsprogram och de nya vattentjänstplanerna rör delvis samma frågor, vilket även identifierats i propositionen till de nya bestämmelserna i lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV).

I Åtgärdsprogram 2022 - 2027 för Södra Östersjöns vattendistrikt finns sex åtgärder riktade till kommuner och dessa åtgärder är juridiskt bindande för alla kommuner i vattendistriktet, vilket framgår av 5 kap 11 § miljöbalken (MB). I sammanhanget bör det även nämnas att det är myndigheter och kommuner som ansvarar för att miljökvalitetsnormerna följs enligt 5 kap 3§ MB. Åtgärdsprogrammet beslutades i augusti 2022 och beslutet togs efter att åtgärdsprogrammet hade prövats och godkänts av regeringen.

I Åtgärdsprogram 2022 - 2027 för Södra Östersjöns vattendistrikt framgår av åtgärd 5 riktad till kommunerna: att kommunerna ska upprätta en VA-plan för dricksvatten, spillvatten och dagvatten samt genomföra åtgärder i enlighet med VA-planen så att miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten ska kunna följas. Miljökvalitetsnormerna syftar till att kvalitet och kvantitet i kommunens vatten långsiktigt ska säkras. Åtgärder behöver planeras med ett avrinningsområdesperspektiv. I Åtgärdsprogrammet finns en beskrivning av hur genomförandet kan gå till.

Vattentjänstplaner regleras däremot av 6 a-d §§ LAV. Den 1 januari 2023 ändrades LAV och nya bestämmelser om obligatoriska vattentjänstplaner infördes.

Samordningsmöjligheter mellan VA-plan och vattentjänstplanen

Vattentjänstplaner och VA-planer är alltså två olika planeringskrav som grundar sig i olika bestämmelser och regelverk, även om de delvis är överlappande. Vattenmyndigheten bedömer att kriterierna i kommunåtgärd 5 VA-plan inklusive dagvatten kan uppfyllas genom att integrera VA-planen och vattentjänstplanen i ett och samma plandokument. Det bör finnas goda möjligheter till samordningsvinster mellan de två planerna. Det är även möjligt att integrera kommunens VA-plan i ett annat kommunalt plandokument, exempelvis översiktsplan eller att ha kommunens VA-plan som ett separat plandokument. Ni har valt att inte integrera VA-plan och vattentjänstplan i samma dokument. Det är inte avgörande hur detta görs så länge kraven i kommunåtgärd 5 uppfylls av VA-planen.

Miljökvalitetsnormer för vatten i vattentjänstplanen

Vattenmyndigheten kan konstatera att det på flera ställen i vattentjänstplanen för Malmö stad hade varit lämpligt att redovisa vilken påverkan förslagen i vattentjänstplanen har på miljökvalitetsnormerna för yt- och grundvatten samt hur hänsyn har tagits till miljökvalitetsnormerna i de bedömningar som har gjorts. Syftet med en sådan analys och redovisning i vattentjänstplanen respektive

va-planen är att skapa synergier och inte få motstridiga planeringsdokument i kommunen. Va-planering med hänsyn till miljökvalitetsnormerna för kommunens yt- och grundvatten måste ändå göras enligt Vattenmyndighetens åtgärdsprogram och gällande lagstiftning.

Ett exempel på ställe där hänsyn till miljökvalitetsnormerna skulle kunna läggas till är de olika planerade åtgärderna. Enligt Vattenmyndigheten hade arbetet med vattentjänstplanens olika åtgärder varit ett bra tillfälle att se till att hänsyn till miljökvalitetsnormerna integreras redan från början.

Digitala åtgärdsunderlag

Vattenmyndigheten vill också upplysa om de digitala åtgärdsunderlagen som har tagits fram som stöd för handläggare på kommuner och länsstyrelser i deras genomförande av åtgärdsprogrammen <https://www.vattenmyndigheterna.se/digitalaatgardsunderlag>. Det finns information om åtgärdsbehov för kommunens vattenförekomster och så långt möjligt framgår även vilken påverkanskälla som behöver åtgärdas.

Nyligen har vi tagit fram ytterligare ett verktyg som vi hoppas ska kunna hjälpa kommunerna att prioritera mellan olika åtgärder. Vi har kompletterat de digitala åtgärdsunderlagen med ett Exceldokument som innehåller riskbedömningar i tabellform gällande övergödning och miljögifter i både grund- och ytvatten. Dokumentet ger en detaljerad bild över vilka vattenförekomster i en kommun som behöver åtgärdas och vilka miljöproblem det gäller. Även vattenskyddsåtgärder ingår. <https://www.vattenmyndigheterna.se/digitalaatgardsunderlag>.

För mer detaljerad information rörande status, riskbedömningar och miljökvalitetsnormer för yt- och grundvatten finns även databasen VISS, <https://viss.lansstyrelsen.se/>

Vi föreslår dock att ovana användare först tar del av Exceldokumentet och de digitala åtgärdsunderlagen.

Övrigt

Vattenmyndigheten avstår från att yttra sig om vattentjänstplanen uppfyller lagkraven på vattentjänstplaner enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster då det inte är Vattenmyndighetens roll att avgöra det. Vi är dock glada över att ha fått möjlighet att yttra oss över planens innehåll och hoppas att våra synpunkter ska leda till att planen ytterligare förbättras.

Skånska kommuner

Burlövs kommun

Då Burlövs kommun och Malmö stad har nära kopplingar både geografiskt och via tekniska system är det viktigt att dialog fortsätter föras inom pågående projekt som Maxima, men även kopplat till de detaljplanearbeten och andra projekt som båda kommunerna kommer att genomföra inom vattentjänstplanens planperiod. I remisshandlingen diskuteras klimatförändringar och också här är kommunalsamverkan nödvändig för att åtgärder ska vara rationella. Sammanfattningsvis innehåller remissförslaget många väl avvägda och tydliga strategier.

Vellinge kommun

Vellinge kommun har tagit del av inkomna remisshandlingar. Vattentjänstplanen beskriver det övergripande arbetet i Malmö stad på ett bra sätt. Vellinge kommun önskar en fortsatt god samverkan med Malmö stad. Det är av stor vikt att transiteringen av dricksvatten till Vellinge inte påverkas av att Malmö växer. Vellinge behöver ha god tillgång till dricksvatten under alla tider på året.

Fastighetsägare

Fastighetsägare till Naffentorp 13:5 (Naffentorpsvägen 99)

Hej,

Här kommer våra synpunkter angående Vattentjänstplan TN-2024-1721:

1.- Vi fick var sitt brev från er efter Trettondehelg med information om bland annat möjlighet att delta på informationsmöte den 20/1 och den 23/1 samt möjlighet att lämna synpunkter fram till den 7/2. Något kort varsel för att kunna ordna med deltagande tyvärr. När vi sedan har tagit del av informationen på Malmö Stads hemsida ser det ut som att Vattentjänstplanen redan varit på samråd sedan den 6:e december. Vi ställer oss därmed undrande till att inte ha fått information redan i början av december. Det ska nämnas att vi inte varit bortresta, alltså det handlar inte om att brevet kommit tidigare men inte mottagits förrän efter Trettondehelgen.

2.- Vi välkomnar era tankar om att åtgärda diken ute vid Naffentorpsvägen och Skumparp, eftersom det ofta är översvämningar i området under vinterhalvåret och kommunen har fått rensa diken akut under vissa vintrar. Grundvattennivån varierar kraftigt under året och vi har förstått att problemen blivit mer påfallande efter bygget av Öresundsbron.

3.- Sedan hösten 2020 har vi en egen godkänd avloppsanläggning. Detsamma gäller för många grannar längs Naffentorpsvägen. När den nya Miljöbalken trädde i kraft krävdes att vi skulle uppfylla de nya miljökraven på rening av avloppsvatten. I samband med detta krävde Miljöförvaltningen att vi skulle lösa detta inom ett år, annars skulle det utkrävas 25000 kr/person/år i hushåll. Tillsammans med våra grannar efterfrågades en lösning där vi gemensamt kunde bilda en samhällighet och ansluta oss till det befintliga VA-syds avloppsnät och finansiera det själva. Trots påminnelse och försök att påskynda det hela inklusive kontakt med politiker i VA-syds styrelsen tog det mer än två år innan beslutet från VA-syd kom. Då hade i stort sett alla hushåll på Naffentorpsvägen skaffat en egen avloppsreningslösning och samhällighets alternativ föll bort för de få som orkat vänta på beslutet. Det innebär att alla dessa hushåll har redan fått betala hundratusentals kronor och att de redan uppfyller befintliga krav. Vattentjänstplanen kommer därmed innebära höga kostnader för vårt hushåll. Det är minst sagt ironiskt och provocerande att kommunen återkommer nu med denna fråga. Våra närmaste grannar längs Naffentorpsvägen har inte fått motsvarande information. Vi och våra grannar undrar vad är anledning till detta.

4.- I styrdokumentet TN-2024-1721 refererar man till utbyggnadsområde Ingvalle (Naffentorp 16:5) där detaljplanering ska påbörjas före år 2030. Området är direkt angränsande till vår bostad. Vid närmare efterforskning har vi funnit att området föreslås för permanent lokalisering av Tullverket för kontroll av fordon från Öresundsbron, Trelleborg och Ystad (kap 2.1 i dokumentet "Underlag objektsgodkännande", Projekt Naffentorp, projektnummer 8949). Detta i stället för nuvarande och tillfällig lösning vid Svågetorp/Lockarp (Naffentorp 26:1), ett område utan bostadshus.

Vi uppfattar som att detta skulle leda till förvandling av en inte oväsentlig del av jordbruksmark (54 ha) till industriområde med allt vad detta innebär. Jordbruksmark här sägs vara bland de bästa i Sverige (ca 80–90 cm matjord av hög kvalité). Bara att frakta bort matjorden kommer kräva runt 20,000 lastbilar, sedan skall man frakta dit nytt underlag samt byggmaterial ovanpå det. Trafiken och ljudnivån både under och efter bygget kommer att påverka både djur, natur och människor i området. Vi vill därmed få utförlig information om vad som är tilltänkt i området snarast möjligt. Informationen ska givetvis delges samtliga hushåll längs Naffentorpsvägen men även Skumparp och Vintrie. Därutöver vill vi som medborgare kunna få inflyttande i detta både när det gäller utformningen av vägar, ljudvallar, ljus samt arkitektonisk utformning med hänsyn till djur, natur och människor i området.

Fastighetsägare till Sallerup 180:71 (Sallerups Byväg 4) XXXXX

Hej

Jag har tagit del av vattentjänstplanen samt deltog i samrådsmötet i stadshuset 20/1.

Erfor att min fastighet i Södra Sallerup, Malmö, Sallerup 180:71 ligger utanför dagens verksamhetsområde för VA. Jag och min fru, Madelaine Larsson, (båda hälftenägare) önskar förbli utanför kommunens verksamhetsområde för VA.

Vi vill dock anslutas till kommunalt avlopp men vill inte anslutas till kommunalt dricksvatten. Vi har egen brunn med god vattenförsörjning. Vattnet har labbtestats med gott resultat.

Avloppsfrågan har funnits i många år där vi gemensamt med grannar begärt anslutning till kommunalt avlopp, vilket också beslutades av kommunfullmäktige 2016 och såvitt vi vet planeras färdigställas nu under 2025. Enligt senaste info i frågan kommer vi att anslutas till kommunalt spillvattenavlopp. Vi tycker att detta är bra.

Bilaga 2. SÄNDLISTA FÖR REMISSUTSKICK

VA SYD

Sydvatten

Länsstyrelsen Skåne

Region Skåne

Vattenmyndigheten för Södra Östersjöns vattendistrikt

Sege å Vattendragsförbund och vattenråd

Öresunds vattenvårdsförbund

Sydvästkånes grundvattenkommitté

Lunds kommun

Burlövs kommun

Staffanstorps kommun

Svedala kommun

Lomma kommun

Vellinge kommun

Malmö stad – Stadsbyggnadsnämnden

Malmö stad – Miljönämnden

Malmö stad – Stadskontoret

Malmö stad – Servicenämnden

LRF Skåne

Fastighetsägarna Malmö

Fastighetsägare i VA-utbyggnadsområden, utredningsområden samt uppföljningsområden